

REGIA NAȚIONALĂ A PĂDURILOR – ROMSILVA

Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului

435700 Vișeu de Sus, str. 22 Decembrie nr. 20

Telefon: +40-262-352.216, Fax: +40-262-352.217

e-mail: parc@muntimaramuresului.ro; www.muntimaramuresului.ro

Nr.540/30.03.2018

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

1. Date de identificare a administratorului și ariei naturale protejate:

- denumirea administratorului: **Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului**
- adresa sediului social: 435700 Vișeu de Sus, str. 22 Decembrie nr. 20
- date de identificare fiscală: Cod Fiscal RO25743884, Nr. ord. reg. comerțului J24/639/2009
- numele și prenumele reprezentantului legal: Bogdan Cătălina Maria
- denumirea ariei naturale protejate: **Parcul Natural Munții Maramureșului;**
- contractul de administrare **nr. 42/21.04.2016**, încheiat între Regia Națională a Pădurilor Romsilva și Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului;
- perioada de raportare: **anul 2017.**

2. Enumerarea obiectivelor de conservare care au stat la baza înființării ariei naturale protejate

PNMM cuprinde pe toată suprafața lui ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura a creat de-a lungul timpului o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și culturală incluzând o mare diversitate biologică. Astfel, s-a desemnat PNMM având la bază următoarele obiective de conservare:

A. Zone-nucleu semnificative din punct de vedere a diversității biologice, geologice:

- Rezervația geologică – floristică Stâncăriile Sâlhoi-Zâmbroslăviile incluzând rezervația botanică de *Cochlearia borzeana*;
- Rezervația faunistică pentru cocoșul de mesteacăn Cornu Nedeii - Ciungii Bălăsânii;
- Rezervația geologică – floristică Vârful Farcău - Lacul Vinderel – Vârful Mihailecu;
- Rezervația floristică Poiana cu narcise Tomnatec – Sehleanu;

- Nucleul faunistic “Nacladovate”, situat în prelungirea rezervației “Kuziskiy” din Ucraina peste râul Tisa;
- Nucleul geologic, floristic și faunistic “Șerban-Hututeanca-Tomnatec-Sehleanu”, în prelungirea rezervației biosferei Masivul “Maramoroskiy” din Ucraina;
- Nucleul geologic, floristic, faunistic și reconstrucție ecologică “Farcău-Vinderel-Mihailecu-Petriceaia-Cârligătura”;
- Nucleul geologic, floristic și faunistic “Piatra Socolăului”;
- Nucleul floristic și faunistic “Lutoasa-Pietrosu Bardăului-Pecealu-Băița”;

B. Specii din flora și fauna respectiv habitate semnificative la nivel național, comunitar sau global:

Parcul Natural Munții Maramureșului prezintă un eșantion reprezentativ pentru regiunea biogeografică alpină, cu o biodiversitate ridicată grație morfologiei variate a masivului Munții Maramureșului.

Până în prezent s-au identificat 1509 specii din regnul vegetal dintre care 741 specii (adică 23,6 % din flora României) sunt cormofite. Pe lângă bogăția specifică mare, flora acestei zone este valoroasă și prin elementele floristice ce au diferite statute de protecție, cum ar fi: *Trollius europaeus*, *Leontopodium alpinum*, *Cochlearia borzaeana*, *Campanula serrata*, *Cypripedium calceolus*, *Ligularia sibirica*, *Poa x breazensis*, *Drosera rotundifolia*, *Pinguicula alpina*.

Tabel 1. Diversitatea specifică și sozologică a regnului vegetal din PNMM

Grupul	Specii	Lista roșie IUCN	Lista roșie națională	Endemice
Macromicete	169	5	23	1
Licheni	123	-	-	-
Briofite	476	47	2	-
Cormofite	741	7	102	26
TOTAL	1509	59	127	27

Diversitatea biologică ridicată o exemplifică și faptul că au fost identificate 26 de specii de plante care sunt endemite carpatice: *Achillea schurii*, *Aconitum moldavicum*, *Armeria pocutia*, *Campanula carpatica*, *C. serrata*, *Cardaminopsis neglecta*, *Centaurea carpatica*, *Centaurea melanocalathia*, *Chrysosplenium alpinum*, *Cochlearia borzaeana*, *Dentaria glandulosa*, *Dianthus tenuifolius*, *Doronicum carpaticum*, *Festuca carpatica*, *Festuca porcii*, *Heracleum carpaticum*, *Hieracium kotschyianum*, *Melampyrum saxosum*, *Phyteuma tetramerum*, *Phyteuma vagneri*, *Poa*

x breazensis, *Ranunculus carpaticus*, *Scabiosa lucida*, *Silene dubia*, *Symphytum cordatum*, *Trisetum fuscum*.

În ceea ce privește diversitatea tipurilor de habitate, caracterizate prin diferite tipuri de vegetație, cele mai bine reprezentate sunt: fânețele, pădurile de fag, pădurile de amestec fag-rășinoase, pădurile de molid, tufărișurile cu jneapăn, tufărișurile cu amestec de ienupăr și jneapăn, tufărișurile de ienupăr, pădurile de anin, zonele umede ripariene, zonele umede create de izvoare de versant, mlaștinile eutrofe, mlaștinile mezo-oligotrofe, mlaștinile oligotrofe (turbării), stâncăriile, pajiștile alpine, izvoarele reofile și tăurile. Cea mai mare parte a habitatelor se află într-un stadiu foarte bun de conservare, este menținută stratificarea firească a tipurilor de vegetație pe gradient altitudinal pornindu-se de la fâgete și fânețe și ajungându-se la pajiștile alpine. O particularitate deosebită este prezența mlaștinilor mezo-oligotrofe și oligotrofe la altitudini mari, de peste 1700 m.

Fauna Parcului Natural Munții Maramureșului este reprezentativă pentru Carpații Orientali, având o biodiversitate ridicată și înregistrând o serie de specii endemice ori rare în România și în Europa.

Tabel 2. Diversitatea faunistică și zoologică din PNMM

Grupa	Nr. sp.	Conv. Berna		Nr sp. cuprinse în OUG 57/2007 aprobată prin L 49/2011	Nr sp. pe lista roșie IUCN din care,						
		Anexa 2	Anexa 3		EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD
Lepidoptere	126	-	-	58	1	4	13	30	-	-	-
Diptere	205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pești	24	-	9	16	-	-	1	1	1	9	1
Amfibieni	13	6	7	12	-	-	-	-	1	12	-
Reptile	7	2	5	7	-	-	-	-	-	1	-
Păsări	121	72	39	55	-	-	-	-	1	107	-
Mamifere	41	6	16	22	-	-	-	-	5	21	-
TOTAL	537	86	76	170	1	4	14	31	8	150	1

C. Ansamblul activităților, practicilor și culturii tradiționale a populației locale

Moștenirea culturală și tradițiile continue sunt printre cele mai valoroase bunuri ale Maramureșului. Combinația dintre arhitectură, stilul construcțiilor, materialele de construcții, costumele tradiționale, festivaluri și activitățile culturale dau zonei o identitate specială, cunoscută în România și în lume. De asemenea, în zonă parcului se practică agricultura extensivă pe

suprafețe mici, cultivând și crescând specii cu soiuri autohtone. Aceste aspecte nu sunt importante doar pentru turism, păstrate și menținute de comunitățile locale ca parte din cultura lor.

3. Presiuni antropice și naturale exercitate asupra ariei naturale protejate

S-au identificat următoarele presiuni antropice și naturale reprezentând o amenințare asupra Parcului Natural Munții Maramureșului:

- Abandonarea sistemelor pastorale poate constitui o amenințare la adresa speciilor de plante din pășuni, datorită faptului că pășoritul reprezintă unul din instrumentele de management activ și tradițional pentru păstrarea constantă a suprafețelor de pășune și împiedicarea împăduririi acestora;
- Pășunatul intensiv sau suprapășunatul pajiștilor în anumite zone, care duce la degradarea acestora și implicit la scăderea atât a diversității biologice cât și a productivității acestora, existând astfel pericolul dispariției unor specii al căror habitat este reprezentat de pajiști;
- Prezența speciei *Fallopia japonica* (specie de plantă invazivă aflată printre cele mai otrăvitoare de pe lista IUCN, considerată de către Comisia de Conservare a Naturii din cadrul ONU, drept cel mai mare dezastru biologic al secolului XX. Aceasta este răspândită în special la limita vestică a PNMM, în lunca râului Vișeu, dar și în interiorul PNMM în: lunca râului Ruscova, în amonte, până în localitatea Repedea, situată la cca. 12 km față de confluența râului Ruscova cu râul Vișeu, pe râurile Frumușeaua și Vaser la confluența sau aproape de confluența cu Vișeul;
- Managementul general al pădurilor pune accent pe valoarea economică a acestora, exceptând valoarea conservativă și științifică. Exista situații în care tăierea rasă a pădurilor nu este urmată de reîmpădurire. Acestea periclitează atât speciile de plante cât și de animale care au ca habitat pădurea;
- Un alt aspect care trebuie luat în considerare este acela al scoaterii lemnului mort din pădure, fără a se lua în considerare faptul că acesta reprezintă unicul habitat pentru ciupercile și insectele xilofile, mușchi și licheni corticoli, precum și un excelent loc de adăpost pentru speciile de chiroptere și micromamifere;
- Braconajul reprezintă o amenințare la adresa speciilor de pești, păsări și de mamifere de interes cinegetic. Acesta cauzează reducerea populațiilor acestor specii și, datorită selecției aleatorii pe care o realizează, la scăderea viabilității populațiilor și la deprecierea genofondului lor;
- Activitățile legate de exploatarea resurselor minerale precum și a agregatelor minerale în albiile râurilor reprezintă o amenințare atât la adresa peisajului, datorită activităților de

extracție dar mai ales de prelucrare, cât și a florei și faunei acvatice sau a căror ciclu de dezvoltare este legat de mediul acvatic (pești, amfibienii);

- O problemă prezentă constituie peisajele antropice dezolante determinate de activitățile miniere din trecut ce vin în contrast cu peisajele naturale ale regiunii, a căror efecte se manifestă pe durate medii și lungi de timp și lipsa politicilor coerente de reconstrucție ecologică a terenurilor eliberate de sarcini miniere;
- Asupra calității apei se prezintă amenințări cu numeroase cauze. Inadecvata procesare a deșeurilor a dus la poluarea râurilor cu ambalaje din plastic lucru care poate să reprezinte o amenințare la adresa turismului și a valorii recreative a parcului. În unele cazuri deșeurile menajere și apele menajere rezultate din gospodării ajung direct în râuri. Apele provenite din mină precum și apele reziduale conțin substanțe poluante ce depășesc cotele maxime admisibile. Evacuarea lor direct în emisari determină degradarea apelor de suprafață, cum este cazul râului Cîșla (secțiunea aval de Baia Borșa). Din cauza evacuărilor de ape de mină insuficient epurate, râul Cîșla înregistrează până la confluența cu Vișeu o stare ecologică proastă, cu clasa de calitate V, determinantă fiind grupa „*Poluanți toxici și specifici de origine naturală*”, cu valori ridicate la indicatorii Cu, Zn, Cd, Pb, Fe, Mn și Ni. Dacă din punct de vedere al fitobentosului se încadrează la clasa II de calitate, cu un indice saprob de 1,86, în ceea ce privește zoobentosul se observă că acesta lipsește în totalitate;
- Speciile invazive reprezintă potențiale amenințări, în special introducerea peștilor alogeni în râuri și lacuri;
- O amenințare constituie pierderea arhitecturii tradiționale prin înlocuirea caselor din lemn și a stilului tradițional de construcție, altădată caracteristice regiunii. Casele cu dimensiuni de multe ori exagerate, construite, sau în curs de construire, după modele occidentale, nu se încadrează în peisajul tradițional. Deși pentru la avizarea Planurilor Urbanistice Generale APNMM solicita integrarea setului de recomandări și interdicții pentru construire, acestea nu sunt sau sunt luate în considerare doar în mica măsură de către beneficiarii construcțiilor.

4. Evaluarea sumară a stării de conservare a ariei naturale protejate comparativ cu anul precedent

Luând în considerare criteriile de stabilire a stării de conservare ale habitatelor (conform definițiilor date de Directiva Consiliului European 92/43 EEC referitoare la conservarea habitatelor naturale și a florei și faunei sălbatice adoptată la 21 mai 1992, respectiv definițiilor date de Legea

49/2011 privind aprobarea și modificarea OUG 57/2007), și în urma proiectului POS Mediu/SMIS-CSNR 43226 – “Asigurarea unui management corespunzător în cadrul Parcului Natural Munții Maramureșului prin conservarea biodiversității, monitorizare, vizitare, informare și conștientizare - PM-PNMM” finalizat în anul 2016, s-a realizat inventarierea, cartarea și evaluarea stării de conservare pentru unele dintre habitatele și speciile prezente în formulele standard ale ariilor naturale protejate din cadrul PNMM.

În anul 2017, conform planului de management respectiv planul de lucru aprobat, aferent anului 2017, s-a realizat monitorizarea pentru habitatele 6150 *Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios*, 6410 *Pajiști cu molinia pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (Molinion caeruleae)* respectiv 7110* *Turbării active*. Pe parcursul anului 2017 s-au monitorizat speciile de carnivore, Tetraonidele respectiv doua specii de plante menționate în formulele standard ale siturilor Natura 2000 suprapuse cu PNMM, observându-se tendința de menținere a efectivelor la nivel optim și implicit a statutului favorabil de conservare.

5. Nr. de avize favorabile/nefavorabile eliberate pentru planuri/proiecte/activități supuse procedurilor de reglementare de mediu

- avize eliberate fără hotărârea Consiliului Științific: favorabile – 177, nefavorabile – 0;
- avize eliberate în baza hotărârii Consiliului Științific: favorabile – 10, nefavorabile – 3.

6. Controale ale autorităților de mediu (nr. de controale, organul de control, aspecte constatate, măsuri impuse și stadiu de realizare)

Tabel nr. 3. Controale ale autorităților de mediu în anul 2017

Organ de control	Garda Națională de Mediu, Comisariatul Județean Maramureș
Aspecte constatate	În urma controlului efectuat în perioada 25-28.08.2017, privind verificarea respectării prevederilor actelor normative referitoare la ariile naturale protejate și a obligațiilor contractual de către administratorul a.n.p., s-au constatat următoarele: APNMM, persoană juridică în subordinea RNP Romsilva RA administrează a.n.p. PNMM în baza contractului de administrare nr. 102707/SB/20.11.2005 încheiat între MMGA și RNP Romsilva și în baza contractului 56/29.07.2009 încheiată între RNP-Romsilva și APNMM. Valabilitatea contractului de administrare a fost de 10 ani. La momentul încheierii contractului de administrare, APNMM nu avea personalitate juridică. Ulterior, APNMM a dobândit personalitate juridică (HG 229/2009). RNP Romsilva RA încheiat un contract de administrare cu APNMM, contract nr. 56/29.07.2007 aducerii la împlinire a contractului nr. 102707/SB/22.11.2005. Sunt încheiate două noi contracte cu perioadă de valabilitate de 10 ani: - Contract nr. 07/09.03.2016 între MMAP și RNP Romsilva RA - Contract nr. 41/21.04.2016 între RNP Romsilva RA și APNMM;

Privind situl natura 2000, conform modificărilor O 2387/2011, aria naturală protejată a fost desemnată pentru următoarele obiective:

Tipuri de habitate:

4030 *Tufărișuri uscate europene*

4060 *Tufărișuri alpine și boreale*

4070* *Tufărișuri cu Pinus mugo și Rhododendron myrtifolium*

4080 *Tufărișuri cu specii sub-arctice de Salix*

6150 *Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios*

6230* *Pajiști montane de Nardus bogate în specii pe substraturi silicioase*

6410 *Pajiști cu molinia pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (Molinion caeruleae)*

6430 *Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin*

6520 *Fânațe montane*

7110* *Turbării active*

7220* *Izvoare petrifiante cu formare de travertin (Cratoneurion)*

8210 *Versanți stancosi cu vegetație chasmofitiica pe roci calcaroase*

8220 *Versanți stancosi cu vegetație chasmofitica pe roci silicioase*

8230 *Comunități pioniere de Sedo-Sclerathion sau din Sedo albi- Veronicion dilleni pe stâncării silicioase*

9110 *Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum*

91V0 *Păduri dacice de fag (Symphito-Fagion)*

Mamifere

Rhinolophus ferrumequinum

Rhinolophus hipposideros

Myotis myotis

Myotis blythii

**Canis lupus*

**Ursus arctos*

Lynx lynx

Lutra lutra

Amfibieni și reptile

Bombina variegata

Triturus montandoni

Pești

Barbus meridionalis

Cottus gobio

Eudontomyzon danfordi

Gobio uranoscopus

Hucho hucho

Leuciscus souffia

Sabanejewia aurata

Nevertebrate

**Pseudogaurotina excellens*

**Rosalia alpina*

Pholidoptera transsylvanica

Carabus hampei

Carabus zawadzskii

Colias myrmidone

Lycaena dispar

Chilostoma banaticum

Plante

Buxbaumia viridis

Meesia longiseta

**Campanula serrata*

Ligularia sibirica

Eleocharis carniolica

Cypripedium calceolus

Liparis loeselii

Tozzia carpathica

Dicranum viride

Agrimonia pilosa

Prin HG 971/2011, pentru modificarea și completarea HG nr. 1284/2007 declararea ariilor de protecție special avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, peste suprafața PNMM se suprapune situl ROSPA0131 Munții Maramureșului cu o suprafață de 70.972,4 ha.

A fost semnat contractual nr. 141.079/17.06.2013 cu POS Mediu Cluj Napoca privind proiectul “Asigurarea unui management corespunzător în cadrul Parcului Natural Munții Maramureșului prin conservarea biodiversității, monitorizare, vizitare, informare și conștientizare”. Prin proiect s-a elaborat planul de management integrat pentru cele 3 categorii de arie naturală protejată, respectiv parc, SCI și SPA. Valoarea proiectului este de 5.376.229 lei.

PNMM a elaborat planul de management care a fost aprobat de Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor prin Ordinul de Ministru nr. 1157/24.06.2016, publicat în MO din 16.08.2016.

PNMM are regulamentul, care este anexa la planul de management elaborat prin proiect.

Având în vedere faptul că PNMM deține plan de management aprobat, amenajamentele silvice și planurile de amenajare a teritoriului de pe suprafața PNMM vor trebui armonizate cu acestea.

În aceeași ordine de idei, art. 26, alin. 1. Din OUG 57/2007 actualizată precizează faptul că pentru terenurile din arii naturale protejate, deținute în regim de proprietate privată sau concesionate, proprietarii or concesionarii vor primi compensații pentru respectarea prevederilor restrictive din planul de management al ariei naturale protejate. În practică aceste prevederi nu se aplică.

PNMM are o suprafață de 133.621 ha, din care:

- Fond forestier 101.521 ha
- Terenuri agricole 20.629 ha
- Pășuni 11.055 ha
- Luciu de apă 16,33 ha
- Contruibil 332,67 ha
- Alte folosințe 67 ha

Fondul forestier se împarte:

	1. fond foerstier proprietate a statului 70.619 ha situat pe raza OS Poieni, OS Vișeu OS Dragomirești; 2. Fond forestier proprietate publică a unităților administrativ teritoriale 11.865,1 ha Primăria Bistra, Primăria Repedea, Primăria Poienile de Sub Munte, Primăria Vișeu de Jos, Primăria Vișeu de Sus, Primăria Borșa (OS Alpina Borșa); 3. Fond forestier proprietate privată a unităților de cult și învățământ 452,3 ha: Parohia Ortodoxă Petrova, Parohia Orodoxă Repedea, Parohia Ortodoxă Vișeu de Jos, Parohia Ortodoxă Borșa; 4. Fond forestier proprietate indiviză a persoanelor fizice (composesorate) 11.840,5 ha: Composesoratul Nobil Vișeu de Sus, Composesoratul Borșa (OS Silva Borșa) 5. Fond forestier proprietate privată a persoanelor fizice 6.744,8 ha cca 460 proprietari persoane fizice (procesul de retrocedare este încă în derulare) În zonele de protecție integrală situația proprietarilor de fond forestier este următoarea: 1. total 17.616 ha 2. proprietar Statul Român – 15.068,2 ha 3. unitati administrativ teritoriale – 1.573 ha 4. persoane fizice 510-720 ha 5. composesorate – 257,8 ha Suprafața totală a zonelor de protecție integrală este de 17. 619 ha. Pe lângă vegetație forestieră aceste zone cuprind și pășuni alpine (cu o suprafață de 4.951 ha). Pe raza PNMM au primit fonduri de vânătoare 7 asociații respectiv: AV Valea Vinului, OS Alpina Borșa, DS Maramureș, AJVPS Maramureș, AV Artemis Craiova, AVP Certeze, AVP Wasser Cerbul Carpatin. APNMM a emis până în luna septembrie 2017 un număr de 168 avize și s-au realizat un număr de 276 acțiuni de patrulare. S-au eliberat 73 avize de pășunat din care 0 avize eliberate în pășune în care pășunatul este interzis. Se semnalalează ca în anumite zone de protecție integrală se urcă cu autovehicule de teren care afectează aceste zone: Lacul Vinderel, Poiana cu Narcise. Conform OM 1157/2016, pentru aprobarea Planului de Managent APNMM se implică în impunerea principiilor de bază ale acestui plan, avizând cu restricții planurile și programele nou derulate pe raza parcului (ex. Amenajamente silvice) care nu prevăd lucrări în zonele de protecție integrală.
Măsuri impuse	Se vor transmite la GNM- CJ Maramureș, centralizatorul Avizelor de pășunat emise pentru pășuni aflate în zone de protecție integral din cadrul PNMM.

P1 Managementul biodiversității

1. 1. Inventariere și cartare

Cele 28 tipuri de habitate aminate în formularul standard al sitului ROSCI 0124 Munții Maramureșului au fost cartate integral în perioada 2013-2015 în cadrul proiectului *“Asigurarea unui management corespunzător în cadrul Parcului Natural Munții Maramureșului prin*

conservarea biodiversității, monitorizare, vizitare, informare și conștientizare” finanțat prin POS Mediu.

În 2017 au fost identificate și cartate habitatele speciilor *Gentiana lutea* respectiv *Ligularia sibirica*, informațiile fiind înregistrate în baza de date a parcului.

De asemenea, în 2017 s-au identificat expemplare de *Carabus hampei* în pajiștile din limita zonei U.P. I Bistra, u.a 106 – Vf. Tocarnea.

1. 2. Monitorizarea stării de conservare

În cursul anului 2017 s-au efectuat monitorizări ale stării de conservare a habitatelor, după cum urmează:

6150 Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios

Acest habitat a fost monitorizat în zona Vf. Farcău, pe pantele sudice ale acestuia. Aici se află pajiști subalpine acidofile dominate de *Juncus trifidus* (habitatul 6150) în combinație cu habitatele 8220 și 8110. La fel ca în anii precedenți, o atenție deosebită a fost acordată suprapășunatul care continuă să reprezinte cea mai mare amenințare pentru acest tip de habitat. Statutul de conservare pentru zona monitorizată este în continuare nefavorabil, însă se observă usoare tendințe de evoluție spre starea favorabilă de conservare.

6410 Pajiști cu *Molinia* pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase - *Molinion ceruleae*

Punctul de monitorizare reprezintă zona Pietrosul Bardăului – Bucovinca cu cele trei lacuri glaciare. Statutul de conservare este favorabilă, însă trebuie atent monitorizat în continuare și redusă intensitatea pășunatului pentru a menține stabilitatea acestuia și a asigura prezența habitatului în această zonă și în viitor. Natura deosebită a acestor fitocenoze, cu totul aparte trebuie ferite de drenare în viitor și conservate, prin înconjurarea lacurilor glaciare cu centuri compacte de tufărișuri de jneapăn.

7110* Turbării active

Habitatul monitorizat în zona UP VIII Țibău, parcela 45 B are în continuare statut de conservare nefavorabil datorită exploatărilor intense a masei lemnoase, realizate în trecut. Nu au fost constatate activități antropice noi cu impact negativ asupra zonei.

Specii de plante monitorizate în anul 2017 sunt *Cypripedium calceolus* respectiv *Leontopodium alpinum*.

Papucul doamnei (*Cypripedium calceolus*) a fost monitorizat în localitatea Bistra, dealurile Maramureșului – Vf. Tocarnea (U.P. I Bistra, u.a 106) la o altitudine de 797 m, pe un sol format din grohotiș de calcar. În acest an au fost numerate 35 indivizi înflorite. Statutul de conservare atât

a habitatului, cât și a speciei este favorabil, specia nefiind amenințată de factori antropici, fapt ce se datorează accesibilității extrem de dificile a punctului unde aceasta a fost identificată.

Specia *Leontopodium alpinum* de la Comanu, Valea Vaserului înregistrează un statut favorabil de conservare.

În perioada ianuarie-martie APNMM a participat la acțiunile de evaluare a efectivelor speciilor de interes cinegetic, desfășurate împreună cu gestionarii fondurilor cinegetice nr.: 1 Valea Babei, 2 Făina, 5 Rica, 6 Socolou, 7 Repedea, 8 Ruscova, 9 Bistra – Petrova și numărul 10 Cislă. De asemenea, pentru monitorizarea permanentă a carnivorelor (*Ursus arctos*, *Canis lupus*, *Lynx lynx*, *Felis silvestris*) s-a folosit metoda foto-trapping, cu montarea camerelor cu senzori de mișcare în următoarele puncte:

- UP II Izvoarele Bistriței, zona Măgura Șesului
- UP I Bistra, zona Culmea Șerban, Dosul Tomnatecului și Valea Tomnatec
- UP II Bardău
- UP II Repedea

În urma acestei activități s-au înregistrat imagini foto/video cu indivizi din următoarele specii: căprior (*Capreolus capreolus*), cerb (*Cervus elaphus*), mistreț (*Sus scrofa*), lup (*Canis lupus*), cocoș de munte (*Tetrao tetrix*), șorecar comun (*Buteo buteo*).

1. 3. Pază, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție

În perioada 01.01.2017 - 31.12.2017, conform activităților din Planul de lucru aprobat, aferent anului 2016, în cadrul compartimentului pază au fost îndeplinite următoarele sarcini de serviciu:

1.3.1. Limitarea/stoparea delictelor silvice, braconajului, pescuitului ilegal

În vederea prevenirii și sancționării actelor care contravin statutului de arie naturală protejată a Parcului Natural Munții Maramureșului, au fost organizate acțiuni de patrulare și control pe suprafețe din afara fondului forestier – pășuni, zone împădurite și terenuri cu alte destinații, în păduri incluse în fondul forestier național, aflate în administrarea și/sau paza ocoalelor silvice din subordinea Direcției Silvice Maramureș sau ocoalelor silvice de regim, precum și în păduri pentru care proprietarii nu au încheiat contracte de pază și prestări servicii silvice cu unități silvice autorizate.

În acest scop, în anul 2017, s-au desfășurat un număr de 383 de acțiuni, din care și cu participarea unor reprezentanți din cadrul altor instituții: Poliției Române 2 acțiuni, Jandarmeriei Montane 9 acțiuni, Gărzii Naționale de Mediu – Comisariatul Județean Maramureș o acțiune,

Gărzii Forestiere Județene Maramureș 13 acțiuni, și un număr de 40 de acțiuni în cooperare ocoalele silvice, etc. Aspectele observate pe teren au fost consemnate în notele de constatare/procese verbale întocmite.

Urmare acțiunilor desfășurate, au fost identificate tăieri de arbori în delict, pe suprafețe incluse în fondul forestier și în afara acestuia, drept pentru care administrația parcului a solicitat sprijinul autorităților pentru organizarea acțiunilor comune pentru identificarea proprietarilor, clarificării faptului dacă pentru suprafețele pe care au fost identificate tăierile sunt încheiate contracte de prestări service silvice de pază, cu unități silvice autorizate, evaluării prejudiciilor și comunicarea rezultatelor către organele competente, în vederea luării măsurilor care se impun.

Numărul controalelor executate de către lucrătorii APNMM – acțiuni proprii și/sau în colaborare cu alte instituții - din anul 2017, în care au fost identificate, inventariate, marcate cioate, provenite din tăieri de arbori fără drept, este de 11, în majoritatea cazurilor, pe suprafețe aparținând altor proprietari decât statul.

De asemenea, prin acțiunile de patrulare s-a avut în vedere și prevenirea/sancționarea braconajului și/sau a pescuitului ilegal. În timpul respectivelor acțiuni nu au fost constatate activități de braconaj sau pescuit ilegal.

1.3.2. Reglementarea activităților economice

În anul 2017 Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului a emis un număr total de 190 de avize, dintre care:

- 187 avize favorabile;
- 3 avize nefavorabile;

Din cele 187 de avize emise de APNMM:

- 177 avize au fost emise fără hotărârea Consiliului Științific al PNMM;
- 10 avize au fost emise în baza hotărârii Consiliului Științific al PNMM;

La solicitarea instituțiilor abilitate / beneficiarilor / titularilor, au fost emise în baza prevederilor legale:

- 26 avize pentru desfășurarea activității de recoltare/achiziționare/comercializare floră din flora spontană, ciuperci și/sau melci pe suprafața PNMM respectiv ROSCI0092 Igniș;
- 24 avize pentru reabilitare/extindere infrastructură (rețele de apă potabilă/canal, linii aeriene de alimentare cu energie electrică, rețele telecomunicații etc.);
- 10 avize pentru construire/funcționare obiective din domeniul turismului;
- 75 avize pentru desfășurarea activităților de pășunat.

- 11 avize/puncte de vedere pentru exploatarea masei lemnoase.
- 43 avize pentru diverse activități, planuri, proiecte.

De asemenea a fost realizată verificarea pe teren a amplasamentelor/punctelor de lucru, în vederea emiterii avizului APNMM, favorabil/nefavorabil, după caz, și pentru alte tipuri de activități / investiții.

1.3.3. Verificarea respectării măsurilor impuse prin avize

APNMM a desfășurat acțiuni proprii, dar și în colaborare cu gestionarii fondurilor cinegetice, la stâne, în vederea verificării modului de respectare a măsurilor impuse în avizele de pășunat, și a prevederilor din Legea vânătorii și a protecției fondurilor cinegetice. De asemenea au fost efectuate activitățile administrative și de secretariat.

Administratorii stânelor verificate, au fost atenționați în privința respectării intensității și duratei optime de târlire, și a numărului maxim admis de câini pentru însoțirea turmelor.

Personalul din cadrul compartimentului pază a participat, de asemenea, la realizarea activităților desfășurate/cordonate de celelalte compartimente:

- biologie;
- conștientizare – educație ecologică;
- turism;
- resurse umane.

1.3.4. Stabilirea cotelor anuale de extras pe specii

S-a asigurat participarea, împreună cu gestionarii fondurilor cinegetice, la evaluarea speciilor de interes cinegetic de pe suprafața parcului, având ca principal obiectiv evaluarea populațiilor de ungulate.

1.4. Managementul datelor

Baza de date este realizată sub formatul Geodatabase. Această Geodatabase oferă un cadru comun de lucru pentru accesul și managementul datelor geospațiale ale parcului în ArcGIS. Această bază de date este actualizată periodic, îmbunătățindu-se încontinuu. În 2017, în baza de date al APNMM au fost actualizate 98 layere și au fost realizate 24 harti tematice.

1.5. Reintroducerea speciilor dispărute – nu este cazul

1.6. Reconstrucție ecologică – nu este cazul

1.7. Implementarea setului de măsuri minime de conservare, respectiv a planului de management

În cadrul proiectului *“Asigurarea unui management corespunzător în cadrul Parcului Natural Munții Maramureșului prin conservarea biodiversității, monitorizare, vizitare, informare și conștientizare - PM-PNMM”*, Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului a elaborat Planul de management și Regulamentul parcului, pe baza studiilor efectuate în cadrul aceluiași proiect. Planul de management și Regulamentul parcului au fost aprobate de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin Ordinul cu nr. 1157 din data de 24.06.2016, publicate în Monitorul Oficial și intrate în vigoare în data de 16.08.2016, dată de la care Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului a inițiat aplicarea prevederilor acestora. Stabilirea activităților și indicatorilor din Planul anual de lucru pentru anul 2017 a avut în vedere în primul rând prevederile planului de management, astfel încât nu au fost înregistrate întârzieri în implementarea acestuia.

P2 Turism

2.1. Infrastructura de vizitare

Pe raza PNMM există un număr total de 11 trasee turistice marcate dintre care două sunt omologate și patru trasee turistice tematice. Pentru cele 13 trasee neomologate s-a transmis documentația de omologare. Distanța totală a kilometrilor marcați din parc este de 168 km. De asemenea pe raza parcului sunt marcate două trasee de bicicletă însumând o distanță de 60 km.

2.2. Servicii, facilități de vizitare și promovarea turismului

În cadrul proiectului *“Asigurarea unui management corespunzător în cadrul Parcului Natural Munții Maramureșului prin conservarea biodiversității, monitorizare, vizitare, informare și conștientizare - PM-PNMM”* – POS Mediu, s-a realizat „Ghidul vizitatorului” ce cuprinde informații despre PNMM și descrie limitele acestuia, zonarea internă, căile de acces, obiectivele turistice, traseele turistice, speciile protejate din PNMM, precum și tradițiile și obiceiurile comunităților locale cuprinse în parc, descrierea obiectivelor culturale, oferind totodată informații cu privire la punctele de cazare (pensiuni) din cadrul PNMM. În cadrul aceluiași proiect, amintit anterior, s-a realizat harta detaliată a PNMM, transpusă într-un format atractiv, ce cuprinde toate traseele turistice marcate din cadrul parcului, traseele tematice și cele de cicloturism, făcând astfel accesul și deplasarea în cadrul PNMM și a traseelor, simplă și accesibilă tuturor turiștilor.

2.3. Managementul vizitatorilor

În anul 2017 s-a întocmit o statistică cu numărul de vizitatori din parc, totalul acestora fiind de cca. 48500.

P3 Conștientizare, conservare tradiții și comunități locale

3.1. Tradiții și comunități

Activitățile tradiționale: creșterea animalelor și păstoritul, au fost încurajate atât prin discuții directe cu localnicii cât și prin măsurile și recomandările făcute în avizele de pășunat eliberate de către APNMM.

3.2. Conștientizare și comunicare

Au avut loc acțiuni de conștientizare în cele 13 localități din PNMM privind creșterea nivelului general de conștientizare și teme de interes major, conservarea biodiversității, beneficiile economice și sociale generate de rețeaua Natura 2000, impactul agriculturii tradiționale și impactul arhitecturii tradiționale;

Au avut loc întâlniri atât cu reprezentanții locali ai comunelor și orașelor de pe raza PNMM, cât și cu reprezentanții locali de pe raza ariilor protejate aflate în custodia PNMM, fiind evidențiate problemele legate de informarea locuitorilor cu referire la regimul de arie naturală protejată; respectiv întâlniri cu primarii localităților Bistra, Vișeu de Jos, Leordina, Petrova, Repedea, Vișeu de Sus și Borșa în vederea identificării problemelor legate de PNMM. De asemenea au avut la întâlniri cu reprezentanții ONG – urilor locale;

S-a efectuat corespondența atât cu reprezentanții unor instituții de învățământ, cât și cu turiștii doritori să viziteze PNMM.

APNMM a participat la majoritatea evenimentelor culturale desfășurate pe raza parcului: în comuna Petrova, la cea de-a XXXIX-a ediție a manifestărilor dedicate marelui poet Mihai Eminescu. Programul cuprinzând la Vișeu de Sus și Petrova, expoziții de reproduceri după lucrări de artă plastică și fotografii, audiții de piese muzicale pe versuri eminesciene, dezbateri, recitări de versuri; „Festivalul zâmbetelor în prier”; Vernisaj de pictură la Vișeu de Sus, prilej cu care a fost evidențiată frumusețea locurilor naturale din Parcul Natural Munții Maramureșului, Sărbătoarea Narciselor, organizată în comuna Repedea, tabăra internațională de pictură, desfășurată pe Valea Vaserului, în cadrul căreia au participat artiști plastici de pe meleagurile țării noastre, cât și din străinătate; Crosul Vaserul desfășurat în PNMM; „Tradiție și modernism”, la Ziua mondială a mediului; Ziua mondială a apei, APNMM în parteneriat cu liceul din comuna Poienile de Sub Munte, prezentând speciile de pești prezente în râurile din parc, și importanța apei în rândul comunităților, elevii mai multor clase realizând machete și planșe cu diferite ecosisteme acvatice. De asemenea, APNMM a participat și la alte evenimente precum: la Gala Premiilor Pro Park, în

cadrul căreia PNMM, a prezentat portul tradițional din zona Maramureșului, la ziua Europeană a Parcurilor, manifestarea incluzând și o serie de prezentări de specialitate și dezbateri tematice, precum și o expoziție prin intermediul căreia cei prezenți au putut admira fotografiile cu peisajele unice din parcurile naturale și naționale, peisaje ce prezintă ecosisteme naturale deosebite și specii protejate, precum și aspecte din activitățile tradiționale a comunităților locale.

3.3. Educație ecologică

Au fost pregătite și întocmite materialele de conștientizare, educație ecologică și promovare a Parcului Natural Munții Maramureșului, ce au fost prezentate în școlile din parc.

În cadrul programului educațional „școala altfel”, elevii școlii din Crasna Vișeuului au participat la acțiunile derulate în parteneriat cu APNMM și școală, vopsind gardul din fața școlii cu mesaje specifice protejării mediului înconjurător, urmărindu-se prin intermediul acestei acțiuni conștientizarea și educația ecologică, în scopul creșterii gradului de responsabilitate asupra naturii înconjurătoare.

De asemenea au avut loc 3 tabăre de vară, în parteneriat cu Protopopiatul Vișeu de Sus, desfășurate la Centrul de Cercetare și Informare din Crasna Vișeuului.

Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului, în colaborare cu Jandarmeria Montană Maramureș, Salvamont Vișeu, DS Maramureș și OS Vișeu, au participat la igienizarea și refacerea traseului de pe Valea Vaserului, din stația Paltinu, cu ocazia zilei Rangerilor, respectiv acțiune de plantare pe raza OS Ruscova.

În cursul anului 2017, în cadrul Parcului Natural Munții Maramureșului, a fost efectuat stagiul de practică a trei elevi din Franța, în cadrul programului Erasmus 2017.

Prezența în școlile de pe raza Parcului Natural Munții Maramureșului, a avut ca scop educarea elevilor asupra menținerii și îmbunătățirea calității mediului, prin diferite mijloace.

P4 Management și administrare

4.1. Echipament și infrastructură

În anul 2017, în scopul îndeplinirii Planului Annual de Lucru, s-au folosit și întreținut echipamentele achiziționate în cadrul proiectului „Asigurarea unui management corespunzător în cadrul Parcului Natural Munții Maramureșului prin conservarea biodiversității, monitorizare, vizitare, informare și conștientizare - PM-PNMM” precum și alte echipamente aflate în dotarea APNMM.

- echipament de teren – îmbracaminte de iarnă și vară;
- camere foto/video cu senzori de mișcare;

- aparat foto;
- mijloace de transport în teren: mașină de teren, cu tracțiune 4x4; șapte biciclete de teren și căști de protecție;
- echipamente tehnice: imprimantă de rețea + copiator și scanner; laptopuri;
- software: software Platforma GIS, cu bază de date geo-spațiale GIS + extensii de analiză 3D, geostatistică, modelare spațială și urmărire a modificărilor cu serii de timp.

4.2. Personal conducere, coordonare, administrare

Ca urmare a H. C. A. nr. 2 din 24.02.2011, structura de personal a APNMM cuprinde în prezent 8 posturi personal de birou, 8 posturi de agent de teren;

În anul 2017 din totalul posturilor prevazute în organigrama APNMM, au fost ocupate următoarele posturi: director, contabil șef, șef pază, specialist IT/GIS, 1 post biolog, responsabil conștientizare, comunicare și educație ecologică, 7 posturi agent de teren.

4.3. Documente strategice și de planificare (stadiul de realizare a regulamentului, planului de management, a unor proiecte cu finanțare europeană/alte surse de finanțare care vizează aria naturală protejată)

În urma finalizării Planului de management al Parcului Natural Munții Maramureșului respectiv al Regulamentului PNMM în cadrul proiectului POS Mediu “Asigurarea unui management corespunzător în cadrul Parcului Natural Munții Maramureșului prin conservarea biodiversității, monitorizare, vizitare, informare și conștientizare – PM-PNMM”, aceste documente au fost aprobate prin Ordinul cu nr. 1157 din data de 24.06.2016 de către Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor și în curs de implementare începând cu data intrării în vigoare.

În anul 2017 APNMM nu a avut în implementare proiecte cu finanțare europeană.

4.4. Instruire personal

S-a efectuat instructajul periodic, în scopul cunoașterii și aplicării măsurilor de securitate și sănătate în muncă de către întreg personalul.

Participarea persoanei desemnate cu deservirea cazanelor sub presiune, cu combustibili solizi, din dotarea APNMM, la un curs de specializare pentru Fochist clasa C.

Responsabilul cu achizițiile publice a participat la un curs de instruire pe această temă.

4.5. *Bugetul realizat pentru anul 2017 și estimate pentru anul 2018 pentru administrarea ariei naturale protejate (valoarea cheltuielilor efectuate în folosul ariei, valoarea tarifelor încasate)*

Bugetul Administrației Parcului Natural Munții Maramureșului, alocat pentru administrarea ariilor protejate este prezentat în tabelele de mai jos astfel: bugetul anual pe programe și subprograme și bugetul anual pe categorii de cheltuieli:

Bugetul anual pe programe și sub-programe:

P1 Managementul biodiversității		
1.1. Inventariere și cartare	133.50	212.25
1.2. Monitorizare stării de conservare	111.25	176.88
1.3. Paza, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție	111.25	176.88
1.4. Managementul datelor	89.00	141.50
1.5. (Re)introducere specii (extincte)	0.00	0.00
1.6. Reconstrucție ecologică	0.00	0.00
Subtotal	445.00	707.50
P2 Turism		
2.1. Infrastructura de vizitare	26.70	42.45
2.2. Servicii, facilități de vizitare și promovarea turismului	8.90	14.15
2.3. Managementul vizitatorilor	8.90	14.15
Subtotal	44.50	70.75
P3 Conștientizare, conservare tradiții și comunități locale		
3.1. Tradiții și comunități	89.00	141.50
3.2. Conștientizare și comunicare	89.00	141.50
3.3. Educație ecologică	44.50	70.75
Subtotal	222.50	353.75
P4 Management și Administrare		
4.1. Echipament și infrastructura de funcționare	71.20	113.20
4.2. Personal conducere, coordonare, administrare	89.00	141.50
4.3. Documente strategice și de planificare	8.90	14.15
4.4. Instruire personal	8.90	14.15
Subtotal	178.00	283.00
TOTAL	890.00	1,415.00

Bugetul anual pe categorii de cheltuieli:

Nr. crt.	Categorii de cheltuieli anuale	Realizat 2017 mii lei	Estimat 2018 mii lei
1	Salarii, contributii și alte drepturi sociale*	734	1110
2	Combustibil	30	36
3	Cheltuieli materiale	8	65
4	Alte cheltuieli externe (cu energia și apa)	5	9
6	Cheltuieli cu deplasările	13	15
7	Cheltuieli privind prestațiile externe	31	41
8	Impozite si taxe	6	10
9	Alte cheltuieli	63	129
TOTAL		890	1415

**Director parc
biol. Cătălina Bogdan**

